

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: Remco Hendriks		Opgesteld door: Annemieke Egberts, BOR	
Besluitvormende vergadering: 24 september 2026	Registratienummer collegebesluit: 690719		Raadsnummer 2026-065
Titel / onderwerp: Grondstoffenbeleidsplan 2027-2031			
Samenvatting: Voor u ligt het Grondstoffenbeleid 2027-2031 van de gemeente Nieuwkoop. Met dit beleidsplan wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke zorgplicht voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en wordt richting gegeven aan het grondstoffenbeleid voor de komende beleidsperiode. Het voorgestelde beleid bouwt voort op de bestaande koers waarbij afvalpreventie, afvalscheiding, hergebruik van grondstoffen, circulariteit en beheersing van de afvalstoffenheffing centraal staan. De invoering van diftar en bronscheiding hebben de afgelopen jaren geleid tot een afname van de hoeveelheid restafval en een verbetering van de afvalscheiding. De komende beleidsperiode staat daarom niet in het teken van een fundamentele koerswijziging, maar van het verder optimaliseren en toekomstbestendig maken van het huidige systeem, rekening houdend met landelijke ontwikkelingen zoals het Circulair Materialenplan (CMP), stijgende verwerkingskosten en toenemende aandacht voor circulariteit.			
Voorgesteld besluit: De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten: 1. Vaststellen van het Grondstoffenbeleid 2027-2031; 2. Opdracht geven aan het college om de Afvalstoffenverordening en het Uitvoeringsbesluit waar nodig in overeenstemming te brengen met het vastgestelde beleid. burgemeester en wethouders van Nieuwkoop			

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding

De huidige beleidsperiode loopt af. Tegelijkertijd ontwikkelen wet- en regelgeving en landelijke beleidskaders zich verder. Het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3) wordt de komende jaren vervangen door het Circulair Materialenplan (CMP), waarin circulariteit, hergebruik en hoogwaardige recycling centraal staan.

Daarnaast nemen de kosten voor de verwerking van restafval toe als gevolg van stijgende verbrandingsstarieven, afvalstoffenbelasting en CO₂-heffingen. Hierdoor wordt het beperken van restafval niet alleen vanuit milieuoogpunt maar ook vanuit financieel perspectief steeds belangrijker.

Het Grondstoffenbeleid 2027-2031 geeft richting aan de wijze waarop de gemeente Nieuwkoop hier de komende jaren invulling aan geeft.

Beoogd (maatschappelijk) effect

Met het vaststellen van het Grondstoffenbeleid 2027-2031 wordt beoogd:

1. Het beperken van de hoeveelheid huishoudelijk restafval
2. Het behouden en verbeteren van afvalscheiding aan de bron
3. Het stimuleren van hergebruik en recycling van grondstoffen
4. Het bijdragen aan de ontwikkeling van een circulaire economie
5. Het beheersbaar houden van de afvalstoffenheffing
6. Het bieden van een betrouwbare en toekomstbestendige afvalinzameling
7. Het vergroten van bewustwording onder inwoners over afvalpreventie en grondstoffengebruik
8. Het bijdragen aan landelijke en Europese doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en CO₂-reductie

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis

De gemeenteraad heeft op 4 april 2019 besloten tot invoering van diftar per 1 januari 2020 en het huidige systeem van gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstromen.

Op 25 april 2024 is de voorganger van dit beleidsplan vastgesteld, het Afvalbeleid 2024 - 2026.

De afgelopen jaren heeft dit geleid tot een aanzienlijke vermindering van de hoeveelheid restafval en een verbetering van de afvalscheiding. Het huidige systeem vormt daarmee een solide basis voor de komende beleidsperiode.

Het beleid sluit aan bij:

- o Wet milieubeheer;
- o Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3);
- o Circulair Materialenplan (CMP);
- o VANG-doelstellingen;
- o Europese circulaire doelstellingen;
- o Gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

Participatie / betrokken partijen / personen

Het Grondstoffenbeleid 2027-2031 is opgesteld in samenwerking met Cyclus en gebaseerd op landelijke wet- en regelgeving, sectorontwikkelingen en ervaringen uit de uitvoeringspraktijk. Omdat het beleidsplan hoofdzakelijk een actualisatie en voortzetting van bestaand beleid betreft, is geen afzonderlijk participatietraject doorlopen. Signalen van inwoners, meldingen uit de openbare ruimte en ervaringen vanuit de uitvoering zijn meegenomen bij de totstandkoming van het beleidsplan.

Duurzaamheidsaspecten

Het beleidsplan draagt direct bij aan gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

Door afvalpreventie, hergebruik en hoogwaardige recycling worden minder primaire grondstoffen gebruikt en wordt de hoeveelheid afval die wordt verbrand beperkt. Hierdoor neemt de uitstoot van CO₂ af en blijven waardevolle grondstoffen langer beschikbaar binnen de economie.

Daarnaast sluit het beleid aan bij de landelijke beweging van afvalbeheer naar grondstoffenbeheer en circulariteit.

Gezondheid

Een goed functionerende afvalinzameling draagt bij aan een schone, veilige en gezonde leefomgeving.

Door afval op de juiste wijze in te zamelen worden risico's op zwerfafval, vervuiling, stankoverlast en ongedierte beperkt. Daarnaast draagt een nette openbare ruimte positief bij aan de leefbaarheid van de gemeente.

Varianten met argumenten voor en tegen

Met de vaststelling van het Grondstoffenbeleid 2027-2031:

- Blijft de gemeente beschikken over een actueel beleidskader voor de uitvoering van haar wettelijke afval- en grondstoffentaken;
- Wordt voortgebouwd op een inzamelsysteem dat de afgelopen jaren heeft geleid tot een afname van de hoeveelheid restafval en een verbetering van de afvalscheiding;
- Blijft de gemeente inzetten op afvalpreventie, hergebruik, hoogwaardige recycling en circulariteit;
- Wordt gewerkt aan een verdere verlaging van de hoeveelheid restafval, die momenteel circa 113 kilogram per inwoner per jaar bedraagt;
- Blijft de gemeente aangesloten bij landelijke ontwikkelingen en doelstellingen op het gebied van grondstoffenbeheer en circulariteit;
- Ontstaat een duidelijke basis voor actualisatie van de Afvalstoffenverordening en het Uitvoeringsbesluit;
- Blijft de gemeente inzetten op het beheersen van toekomstige verwerkingskosten en de betaalbaarheid van de afvalstoffenheffing.

Als het Grondstoffenbeleid 2027-2031 niet wordt vastgesteld:

- Beschikt de gemeente niet over een actueel beleidskader voor de komende beleidsperiode;
- Ontstaat minder duidelijkheid over de gemeentelijke koers op het gebied van afvalscheiding, grondstoffenbeheer en circulariteit;
- Wordt het lastiger om in te spelen op landelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en toekomstige beleidswijzigingen;
- Bestaat het risico dat behaalde resultaten op het gebied van afvalscheiding en restafvalreductie niet worden vastgehouden;
- Neemt de kans toe dat stijgende verwerkingskosten minder goed beheersbaar zijn;
- Ontbreekt een actuele basis voor toekomstige actualisatie van de gemeentelijke regelgeving.

Een mogelijke variant is het verminderen van de inzet op afvalscheiding, afvalpreventie en hergebruik. Het gevolg hiervan kan zijn dat:

- De hoeveelheid restafval toeneemt;
- Minder grondstoffen geschikt zijn voor hoogwaardige recycling;
- De gemeentelijke bijdrage aan circulaire doelstellingen afneemt;
- De kosten voor verwerking van restafval toenemen;
- De druk op de afvalstoffenheffing op termijn groter wordt.

Argumenten tegen:

- De gemeente verwijdt zich verder van landelijke doelstellingen voor afvalreductie en circulariteit;
- Waardevolle grondstoffen gaan verloren doordat deze vaker in het restafval terechtkomen;
- Inwoners en maatschappelijke partners verwachten steeds meer aandacht voor duurzaamheid, hergebruik en circulariteit.

Voorgesteld besluit

1. Vaststellen van het Grondstoffenbeleid 2027-2031;
2. Opdracht geven aan het college om de Afvalstoffenverordening en het Uitvoeringsbesluit waar nodig in overeenstemming te brengen met het vastgestelde beleid.

Kanttekeningen / risico's en beheersmaatregelen

Stijgende verwerkingskosten

De kosten voor verwerking van restafval staan onder druk door toenemende afvalstoffenbelasting en CO₂-heffingen.

Beheersmaatregel:

Blijven inzetten op vermindering van restafval en monitoring van landelijke ontwikkelingen.

Veranderende wet- en regelgeving

Nieuwe landelijke regelgeving kan leiden tot aanpassingen in de inzamelstructuur.

Beheersmaatregel:

Actieve monitoring van ontwikkelingen via Cyclus, VNG en landelijke overheden.

Kwaliteit van gescheiden afvalstromen

Vervuiling van grondstoffenstromen kan leiden tot hogere kosten en lagere vergoedingen.

Beheersmaatregel:

Blijvende inzet op communicatie, educatie en handhaving.

Vrijwillige papierinzameling

De huidige inzamelstructuur met verenigingen staat onder druk door veiligheids- en uitvoeringsvraagstukken.

Beheersmaatregel:

Gefaseerde implementatie van aangescherpte veiligheidsmaatregelen en onderzoek naar toekomstige organisatiemodellen.

Financiële en Juridische gevolgen

Financiële gevolgen

Het beleidsplan leidt niet tot directe aanvullende investeringen waarvoor afzonderlijke kredietverlening noodzakelijk is.

De uitvoering vindt plaats binnen de bestaande systematiek van de afvalstoffenheffing, waarbij het uitgangspunt van volledige kostendekkendheid wordt gehandhaafd.

Wel wordt rekening gehouden met autonome ontwikkelingen zoals inflatie, stijgende verwerkingskosten, afvalstoffenbelasting en CO₂-heffingen. Deze ontwikkelingen kunnen gedurende de looptijd van het beleidsplan invloed hebben op de hoogte van de afvalstoffenheffing. De tarieven van de afvalstoffenheffing voor 2027 worden in december 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden.

Juridische gevolgen

Het beleidsplan past binnen de kaders van de Wet milieubeheer en overige relevante wet- en regelgeving.

Naar aanleiding van vaststelling van dit beleidsplan zullen de Afvalstoffenverordening en het Uitvoeringsbesluit worden geactualiseerd zodat deze blijven aansluiten bij de uitvoeringspraktijk, landelijke regelgeving en de uitgangspunten van het Grondstoffenbeleid 2027-2031.

Bijlagen

1. Grondstoffenbeleidsplan 2027-2031

Advies meningsvormende raad

De raad heeft voldoende informatie om een besluit te nemen. Het wordt een discussiestuk in de volgende besluitvormende raadsvergadering op verzoek van alle partijen.

Na afloop van de meningsvormende raad van 10 september hebben woordvoerders aangegeven verschillende mogelijke behandelwijzen van dit voorstel te overwegen (amendement, motie, tegenstemmen en terugsturen of B&W laten aanpassen voorafgaand aan de besluitvormende raadsvergadering).

Op 16 september heeft B&W brief 2026-376 aangeleverd met daarbij een nieuwe versie van het Grondstoffenbeleidsplan 2027-2031 (versie 16-9-2026). Hierin is op pagina 5 een extra paragraaf 1.4, 'Lokale doelstellingen en meetbare resultaten' toegevoegd.